

de Udtalelser, der ere fremkomne fra flere Sider om, at man vilde anse det for heldigt strax at gaa til at opføre den nye store Anstalt eller strax at gaa til at gjøre de store Opførelser. Man kan ikke saaledes strax komme til at gjøre det. Hvilken som helst anden Vej man vil gaa end den, der er foreslaaet i Regjeringens Forslag, vil absolut føre til Forhaling af det Tidspunkt, da man vil være istand til at raade Bod paa den Trang, der er tilstede i Diebliffet. Jeg tager Sagen ganske praktisk, mine Herrer! Der som De, efterat have overveiet det Lovforslag, der foreligger, komme til det Resultat at vedtage det, nærer jeg det Haab, at inden Udløbet af næste Aar skal man allerede kunne oversflytte i alt Fald en Del af de paagjældende uheldbredelige Sindsfyge til Viborg. Man vil altsaa da kunne raade Bod paa de store Ulemper, hvorunder man nu lider. Vedtage De ikke Forslaget, vil Følgen deraf blive, at, naar denne Samling er forbi, skal man først til at indlede de nødvendige Undersøgelser, Overveielser og Forhandlinger, og først ad Aare kan der da fremkomme et Forslag, hvis det overhovedet bliver muligt at faae Forslaget udarbejdet færdigt til næste Samling; Resultatet bliver da, at man først et Par Aar senere vil naae til det Maal, som man kunde komme til et Par Aar tidligere ved at følge Regjeringen i dette Stykke (Modsigelse fra Berg). Dette er aldeles ingen Overdrivelse, men den nøgne, den faktiske Tingenes Tilstand, og saa beder jeg Dem betænke, hvad det er for en Ulykke, man udsætter sig for ved saaledes at lade det Par Aar gaa tabt. Det er med fuld Føje fremhævet fra flere Sider, at, naar det siges, at kun 25 ikke have kunnet faae Plads i Aarhus, er det noget meget Mere, end der i og for sig kunde synes at ligge i dette Tal. Disse 25 ere friske Tilfælde, og jeg maa henholde mig til, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger) yttrede i den Henseende, at det netop er af den allerførste Vigtighed, at de Personer, der ønskes optagne paa en Sindsfygeanstalt, kunne komme derind i Tide, idet man efter familige Sindsfygelægers bestemte Udtalelser udsætter sig for, at jo længere Tid, der gaar hen, inden en Sindsfyg tages under Behandling, desto mindre Haab kan der være om hans Helbredelse. Derved, at disse 25 Personer ikke have kunnet finde Optagelse i Aarhus Sindsfygeanstalt — thi det er alene Aarhus Sindsfygeanstalt, med Hensyn til hvilken dette Tal kommer til at spille en Rolle —, har man desværre maaske bevirket, at 25 Mennesker ere bleve uheldbredelige Sindsfyge for Resten af deres Levetid. Men, som det navnlig er gjort gjældende af det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjorring), der er rundt omkring i Landet — og det er Noget, jeg som Justitsminister kan bekræfte — i forskjellige Understøttelseanstalter, Fattiganstalter, Fattiggaaarde og Høspitaler, en Mængde Personer, der

føre en høist ynkelig Tilværelse, og for hvem der ikke havdes Plads paa de bestaaende Sindsfygeanstalter. Jeg har hentydet dertil i Motiverne til Lovforslaget, idet jeg der har gjort opmærksom paa, at ikke blot Mangelen paa Plads i de tvende Anstalter fremdeles er den samme, men at ogsaa de mindre særlige Anstalter ere saaledes belagte, at uheldbredelige Sindsfyge til stort Besvær for de vedkommende Kommuner ikke have kunnet henvises til nogen Anstalt, der egnede sig for deres Tilstand. Efterat dette Lovforslag var forelagt, har jeg faaet nye Vidnesbyrd herom, er der kommet nye Klager, navnlig fra Jyens Stift, over den overordentlig store Byrde, man har af uheldbredelige Sindsfyge, som man ikke kan blive af med. Det er denne Side af Sagen, at man ved at følge Regjeringen bidrager til, at Hjælpen kommer strax eller, om ikke strax, saa dog meget hurtigere, end ved at gaa den anden Vej — det er denne Side af Sagen, som er — det tilstaar jeg — for mig det væsentligste Hensyn. Det er forsaavidt ikke rigtigt, naar det er blevet sagt, at Regjeringen syntes nærmest at tage økonomiske Hensyn. Ganske vist har jeg taget økonomiske Hensyn, og jeg vil henstille til de Herrer, om de ikke finde, at det var Regjeringens Pligt, naar det viste sig, at man kunde faae til Disposition Bygninger, hvis Opførelse have kostet, hvis jeg ikke husker feil, omtrent 400,000 Rb., og som, hvis de nu paa engang skulde sælges, eventuelt til Nedbrydelse, vist ikke vilde udbringes til $\frac{1}{10}$ deraf, naar der altsaa var Spørgsmaal om Tab af Værdier for Statskassen til et Beløb af mindst c. 350,000 Rb., om det da ikke, siger jeg, var en Pligt for Regjeringen at overveie, om man ikke kunde finde en hensigtsmæssig Anvendelse for disse Bygninger. Og naar det da viste sig efter moden Overveielse, at den Anstalt, som man kunde tilveiebringe ved Omdannelsen af disse Bygninger, virkelig maatte siges at være tjenlig til sit Diemed, virkelig at tilfredsstille alle billige Fordringer, som kunne gjøres til en saadan Anstalt, saa tilstaar jeg, at det forekommer mig, at det maa være ikke blot fuldt berettiget, men en Forpligtelse for Regjeringen, da at tillægge det finansielle Hensyn den Bøgt, som der er tillagt det. Jeg gjentager imidlertid, at det Væsentlige er ikke det finansielle Hensyn, men det Væsentlige er Hensynet til Tiden. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) bemærkede iøvrigt, at det maaske var meget tvivlsomt, om det finansielle Hensyn virkelig vilde komme til at have den Betydning, som det ved første Diekast kunde synes. Han vilde indbrømme, at der maaske vandedes Noget i økonomisk Henseende ved Regjeringens Forslag, men naar man tog i Betragtning, at en særlig Anstalt vilde kræve en særlig Beskyttelse, et særligt Lægepersonale, var det dog et Spørgsmaal, om ikke Fordelen for en væsentlig Del vilde gaa tabt i Længden. Jeg maa i den Henseende mod-